

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного навчання
Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік та контроль дебіторської заборгованості: сучасний стан і
напрями удосконалення (на прикладі ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій,
б1 група

Кічук М.В.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Лоханова Н.О

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА 2024

АНОТАЦІЯ

Кічук М.В., «Облік та контроль дебіторської заборгованості: сучасний стан і напрями удосконалення (на прикладі ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»)»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2024 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес організації обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти економічної сутності дебіторської заборгованості, обліку і контролю розрахунків з дебіторами.

Проаналізовано діючу практику первинного, синтетичного та аналітичного обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ», а також стан розрахунків підприємства з дебіторами.

Запропоновано шляхи удосконалення обліку і контролю дебіторської заборгованості на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».

Ключові слова: ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ», актив, дебітори, заборгованість, облік, аналіз, контроль.

ANNOTATION

Kichuk M.V., "Accounting and control of Receivables: current State and directions for improvement (on the example of SPHERA BIZNESU LLC)"
thesis for Master degree
in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the program «Accounting, Audit and Taxation of business activities»,
Odesa National Economic University
Odesa, 2024

Thesis consists of three chapters. Object of study - the process of organizing accounting, analysis and control of receivables at SPHERA BIZNESU LLC.

The paper examines the theoretical aspects of the economic essence of accounts receivable, accounting and control of settlements with debtors.

The current practice of primary, synthetic and analytical accounting of receivables at SPHERA BIZNESU LLC was analyzed, as well as the state of the company's settlements with debtors.

Ways to improve accounting and control of receivables at SPHERE BIZNESU LLC are proposed.

Keywords: Sphere of Business LLC, asset, debtors, debt, accounting, analysis, control.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ	7
1.1. Поняття, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості.	7
1.2. Особливості та порядок відображення на рахунках обліку дебіторської заборгованості підприємства за міжнародними та національними стандартами.....	16
1.3. Сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством.....	22
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»	30
2.1. Загальна економічна характеристика ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».....	30
2.2. Особливості документування та обліку дебіторської заборгованості на досліджуваному підприємстві	41
2.3. Напрямки покращення первинного, аналітичного та синтетичного обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».....	48
Висновки до розділу 2.....	55
РОЗДІЛ 3. МЕТОДОЛОГІЯ КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»	57
3.1. Аналіз стану розрахунків з дебіторами на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».....	57
3.2. Оцінка системи контролю дебіторської заборгованості на підприємстві та рекомендації щодо її поліпшення.....	66
3.3. Застосування методів економіко-математичного моделювання щодо прогнозування стану дебіторської заборгованості на підприємстві.....	76
Висновки до розділу 3.....	84
ВИСНОВКИ	86
Список використаних джерел	90
Додатки	98

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах можливість надання відстрочки платежу при реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства сприяє укладенню угоди, налагодження ділових контактів, вона є суттєвим критерієм вибору потенційних партнерів та постачальників. Виникнення дебіторської заборгованості – об'єктивна умова функціонування суб'єктів господарювання різних видів економічної діяльності, у тому числі виробничих підприємств, підприємств оптової торгівлі. Відстрочка платежу є формою стимулювання покупки, оскільки її надання в умовах нестачі фінансових ресурсів, визначає конкурентоспроможність усіх учасників товаропровідної системи.

Актуальність теми дослідження обумовлена роллю дебіторської заборгованості як ключового джерела формування фінансово-грошового потоку. Саме станом дебіторської заборгованості визначається рівень платоспроможності підприємства, а також показники фінансового стану та рівня інвестиційної привабливості. Не дивно, що зобов'язання підприємства та, зокрема, дебіторська заборгованість, вимагають особливої уваги бухгалтерських та фінансових служб.

Дебіторська заборгованість нині стала найбільш ліквідною активом підприємства. Звідси і необхідність серйозної уваги до неї, її аналізу, управлінню нею.

Дебіторська заборгованість за певних умов може перетворитися на безповоротні борги. В цьому випадку грошові кошти, що не надійшли підприємство не зможе використати у господарських цілях: закупити матеріали, провести ремонт обладнання, розрахуватися з кредиторами, що може негативно позначитися на його діяльності. Наявність у підприємства значних розмірів дебіторської заборгованості знижує його ліквідність активів, сприяє відволіканню коштів та зниження платоспроможності підприємства. Тому належна організація обліку розрахункових операцій

сприяє ефективному управлінню розмірами дебіторської заборгованості та посиленню контролю за своєчасним її погашенням.

Раціональне управління дебіторською заборгованістю дозволяє забезпечити підприємству достатній рівень фінансової стійкості та виключити заборгованість за наявними зобов'язаннями. Таким чином, від грамотного управління дебіторською заборгованістю залежить стабільність та динамічність розвитку бізнесу загалом. Це особливо важливо у сучасних умовах, коли ринкова економіка є нестабільною. Для покращення показників розрахунків з дебіторами на підприємстві має бути вироблена та реалізована ефективна програма з управління дебіторською заборгованістю. А для цього необхідно мати налагоджену систему обліку контролю і аналізу дебіторської заборгованості на підприємстві.

Питання теорії і практики обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості приділяли ряд провідних зарубіжних і вітчизняних вчених: Бернстайн Л.А., Білик М.Д., Бланк И.А., Боді З., Бутко Н.В., Ван Хорн Дж. К., Гуцаленко Л.В., Дж. М. Ваховіч, Зінченко О.В., Івченко Л.В., Квасніцька В.П., Кияшко О.М., Кобилянська О.І., Кравець І.П., Крутих О.В., Кундря-Висоцька О.П., Лігоненко Л.О., Мельник А.О., Мертон Р., Миколаус Д.П., Москаленко О.В., Назарова І.Я., Новікова Н.М., Орлова В.К., Орлов М.С., Погрібняк В.В., Стоун Д., Сулима М.О., Сурніна К.С., Федорченко О.Є., Хітчінг К., Ходзицька В.В., Хома С.В., Черненко Л.В., Цегельник Н.І.

У середовищі економістів не існує як такої полеміки з питання про те, що має на увазі під собою поняття «дебіторська заборгованість». Існуючі підходи трактування даного поняття лише безпосередньо доповнюють один одного. Але при цьому, залишається неузгодженість та невирішеність питань про методику обліку розрахунків з дебіторами та їх наближення до вимог міжнародних стандартів.

Мета дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень, вивченні діючої практики та

удосконаленні обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».

Для досягнення мети в кваліфікаційній роботі поставлені такі завдання:

- розглянути поняття, класифікацію та оцінку дебіторської заборгованості;
- дослідити особливості та порядок відображення на рахунках обліку дебіторської заборгованості підприємства за міжнародними та національними стандартами;
- виявити сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством;
- надати загальну економічну характеристику ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»;
- визначити особливості документування та обліку дебіторської заборгованості на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати напрямки покращення первинного, аналітичного та синтетичного обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»;
- провести аналіз стану розрахунків з дебіторами на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»;
- оцінити систему контролю дебіторської заборгованості на підприємстві та надати рекомендації щодо її поліпшення;
- застосувати методи економіко-математичного моделювання для прогнозування стану дебіторської заборгованості на підприємстві.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ». Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних засад організації обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві.

Методи дослідження. Для вирішення завдань, які були поставлені використовується ряд методів дослідження:

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що поставлені на початку цілі досягнуті, а завдання – виконані. При цьому були отримані такі висновки:

1. З погляду цивільного права дебіторська заборгованість є майновим правом підприємства на отримання від контрагента певного обсягу коштів за поставлену готову продукцію (товари, роботи, послуги).

1. Вивчення наукової літератури та нормативних документів дозволило сформулювати власне бачення на дефініцію «дебіторська заборгованість». На наш погляд, дебіторська заборгованість – це сума заборгованості на користь підприємства за комерційний кредит та споживчий кредит, що надається даним підприємством і попередня оплата продукції, що купується. Відповідно до П(С)БО 10, дебіторська заборгованість за має визнаватись в обліку одночасно з визнанням доходу.

2. В Україні для регулювання бухобліку дебіторської заборгованості здійснюється за Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», Податковим кодексом України.

3. У результаті проведених досліджень нами визначено, що бухоблік дебіторської заборгованості в Україні чітко регулюється НП(С)БО 10, ряд положень НП(С)БО 10 мають відмінності від положень, що запропоновані в міжнародних стандартах. Ці відмінності викликані, в першу чергу, тим, що існують українські національні і економічні особливості в веденні бухобліку. Для вітчизняної практики характерним є існування чітких норм ведення бухобліку, вони суворо регламентуються, якщо ці норми не дотримуються, виникають різні типи відповідальності, а в міжнародній системі обліку така чітка регламентація відсутня, в них зазначають лише базову фундаментальну

концепцію ведення фінансового обліку. В Україні оцінкою дебіторської заборгованості є первісна вартість, у країнах зарубіжжя – справедлива; в Україні величина резерву сумнівних боргів визначається із розрахунку абсолютної суми сумнівної заборгованості або з використанням коефіцієнта сумнівності, міжнародна практика, разом з цим, рекомендує відсоткове відношення від виручки якщо існує можливість розподілу дебіторів на ряд груп. Відповідність обліку, в тому числі дебіторської заборгованості, вимогам міжнародних стандартів - одна з передумов успіху в інтеграції українського бізнесу в світове економічне середовище. Головна відмінність між вітчизняним обліком дебіторської заборгованості та за міжнародною практикою полягає в тому, що він чітко регламентований і не передбачає альтернативних варіантів для суб'єктів господарювання, зазначимо також, що М(С)ФЗ розглядають дебіторську заборгованість більш широко, ураховуючи тривалий досвід співпраці з іноземними контрагентами.

4. Для обліку дебіторської заборгованості передбачені рахунки: в першому класі Плану рахунків - рахунок 18 (для обліку довгострокової дебіторської заборгованості), та третьому класі рахунки 34 - 38 (для обліку поточної заборгованості).

5. В обліку дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах існує ряд проблем, які нами виявлені і згруповані по наступним напрямкам: нормативно-правові документи з обліку дебіторської заборгованості носять суперечливий характер; нечітко розмежовуються види дебіторської заборгованості (приклад, сумнівна та безнадійна); методи визначення величини резервів сумнівних боргів, що визначені в вітчизняному законодавстві не пристосовані до ведення бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах; проблеми обґрунтованості виникнення дебіторської заборгованості за окремими видами із-за невмілого застосування системи внутрішнього контролю заборгованості; відсутні наукові та практичні розробки можливих форм бухобліку дебіторської заборгованості, що не дає можливості надавати якісну бухгалтерську

інформацію при розрахунках з дебіторами різним користувачам; недосконалість політики управління дебіторською заборгованістю може привести до зростання обсягу заборгованості взагалі і сумнівної та безнадійної зокрема. Всі перелічені проблеми обліку, контролю та управління дебіторською заборгованістю потребують негайного вирішення.

6. Для практичної частини нашого дослідження розглянемо діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ». Підприємство створене в липні 2016 року. Основною метою діяльності підприємства є: отримання прибутку; досягнення високого рівня обслуговування споживачів. Предмет та основні напрямки діяльності ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ»: виробництво зовнішньої реклами.

7. ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» веде оперативний бухгалтерський облік і статистичну звітність та здійснює облік результатів своєї діяльності відповідно до чинного законодавства за національними стандартами бухгалтерського обліку на загальній системі оподаткування. Є платником податку на додану вартість.

8. Аналіз господарської діяльності підприємства свідчить, що ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» прибуткове підприємство. Не зважаючи на тяжкі умови останніх років: карантини у зв'язку з пандемією, повномасштабні військові дії, підприємство за 2020 - 2022 рік отримало чистий прибуток, але він має тенденцію до зниження. Дана ситуація привела до зниження показників рентабельності підприємства.

9. На підприємстві відсутня довгострокова дебіторська заборгованість. Дебіторська заборгованість найбільшим оборотним активом ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» (її частка на кінець 2022 року складає 22% в загальних активах і 70% в оборотних активах) . Активи підприємства за досліджуваний період (з 2020 по 2022 рік) знизились на 12%, оборотні активи на 22% (найбільше зниження спостерігається за запасами та грошовими коштами – більше 40%). При цьому зниження дебіторської заборгованості з 2020 року по 2022 рік здійснилось лише на 4 %. Найбільшою часткою в складі дебіторської

заборгованості ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» є заборгованість за товари, надані послуги та виконані роботи. При зниженні обсягів всіх активів підприємства в 2022 році в порівнянні з 2020 роком, вона зросла за цей період на 22%, її частка в оборотних активах наприкінці 2022 року складає 55%, що на 20 в.п. більше, ніж станом на 31.12.2020 року.

10. Аналіз показників ефективності дебіторської заборгованості свідчить, що за досліджуваний період прискорилась її оборотність, та знизився термін обороту в днях. Це позитивний показник роботи по управлінню дебіторською заборгованістю підприємства. В 2022 році на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» даний коефіцієнт склав 1,2. Перевищення дебіторської заборгованості над поточним зобов'язаннями не є позитивним для підприємства. В цілому ж на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» управління дебіторською заборгованістю здійснюється на високому рівні, прострочена та сумнівна заборгованість відсутня.

11. Для здійснення обліку господарської діяльності ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» керується чинним законодавством. На підприємстві застосовується автоматизована форма бухгалтерського обліку. База даних формується та обробляється в програмному продукті «1С:Бухгалтерія». Взаємовідносини з податковими органами здійснюється онлайн через кабінет платника податків. Обліково-контрольною та аналітичною діяльністю на підприємстві займається бухгалтер згідно розробленої посадової інструкції. Відповідальність за правильну організацію бухгалтерського обліку несе керівник ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».

12. Основний документ, за яким здійснюється регуляція облікового процесу на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» є облікова політика, що затверджується Наказом про облікову політику керівництва підприємства. Вона складається з робочого плану рахунків бухгалтерського обліку; форм первинних облікових документів; методів оцінки активів та зобов'язань; правил документообігу та технології обробки облікової інформації; порядку контролю за

господарськими операціями; з інших рішень, необхідних для організації бухгалтерського обліку.

13. Облік дебіторської заборгованості ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» здійснює згідно чинному законодавству в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку.

14. На підприємстві ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» на регулярній основі здійснюється перевірка дотримання правил бухобліку, щодо вчасного стягнення дебіторської заборгованості і погашення заборгованості кредиторам. На підприємстві функції внутрішнього контролера виконує бухгалтер у зв'язку з відсутністю інших посадових осіб облікового складу. За даними інформації, отриманої на підприємстві, безнадійна, сумнівна та прострочена дебіторська заборгованість відсутня. Ніяких документів, що підтверджують результати проведення процедур контролю на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» не ведеться.

15. З ціллю визначення напрямів управління дебіторською заборгованістю на ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ» проведено дослідження впливу заборгованості на фінансові показники діяльності підприємства, а саме на стан кредиторської заборгованості шляхом економіко-математичного моделювання. Для здійснення кореляційно-регресійного аналізу в ролі результативного показника (Y) оберемо значення кредиторської заборгованості ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ», а факторний показник (X) відповідає значенням дебіторської заборгованості. Для отримання найбільш достовірних результатів кореляційно-регресійного аналізу було використано щомісячні дані за 2022–2023 рр. з оборотно-сальдової відомості підприємства.

Було побудовано рівняння парної регресії, на основі якого зроблені висновки, що зростання дебіторської заборгованості на підприємстві приводить до зростання кредиторської заборгованості, так якщо дебіторська заборгованість зросте на 10 тис. грн., зростання кредиторської заборгованості буде становити 15 тис. грн. Зростання кредиторської заборгованості може

визвати погіршення платоспроможності та ліквідності ТОВ «СФЕРА БІЗНЕСУ».

16. Рекомендовано для підприємства алгоритм проведення внутрішнього контролю. Для успішного функціонування системи контролю на підприємстві необхідно ввести в штатний розпис посаду бухгалтера-аналітика (внутрішнього контролера).

17. На наш погляд, на підприємствах необхідно розробити ефективну політику управління дебіторською заборгованістю, і як елемент якої можна запропонувати систему її внутрішнього контролю. Основні завдання здійснення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості складаються з наступного: виявити причини виникнення заборгованостей дебіторів; визначити і прорахувати можливі фінансові наслідки виникнення й існування дебіторської заборгованості; забезпечити юридично обґрунтованої на договірному і законодавчому рівнях кожної суми дебіторської заборгованості; регулярно проводити планові і раптові інвентаризації розрахунків із дебіторами; контролювати строки погашення, прострочення та позовної давності за усіма видами заборгованостей; виявляти факти існування реальної можливості стягнення дебіторської заборгованості та здійснювати дієві заходи щодо цього.

18. Для вдосконалення організації та ведення обліку дебіторської заборгованості на підприємстві можна рекомендувати: припинити дії договорів з покупцями при порушенні платіжної дисципліни; визначити можливості в застосуванні до окремих покупців продукції кредитної політики та сформулювати її принципи і умови; з деякими постачальниками здійснювати розрахунки по вексельній формі для попередження виникнення безнадійної заборгованості; розробити в обліковій політиці підприємства порядок створення резерву сумнівних боргів його розрахунку; здійснення контролю за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості; проведення інвентаризації заборгованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зінченко О.В., Крутих О.В. Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості для потреб облікової системи підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. 25. С.819 – 825
2. Гуцаленко Л.В., Мельник А. О. Облік дебіторської заборгованості: концептуальні основи П(С)БО та МСФЗ. *Ефективна економіка*. 2020. №9. http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2020/4.pdf URL: (дата звернення 02.07.2023р.)
3. Стоун Д., Хітчинг К. Бухгалтерський облік та фінансовий аналіз; перекл. з англ. Ю.А. Огібін, Г.А. Огібін. М.: Сірін. 1998. 302 с.
4. Бернстайн Л. А. Аналіз фінансової звітності. Теорія, практика та інтерпретація. Перекл.. з англ. М.: 2003 624 с
5. Ван Хорн Дж. К., Дж. М. Ваховіч. Основи фінансового менеджменту: 12 видання. М: Вільямс, 2008. 1232 с
6. Боді З., Мертон Р. Фінанси: навч. посіб. М.: Вільямс, 2000. 592 с.
7. Орлова В.К. , Орлов М.С., Хома С.В. Фінансовий облік: підручник; 2-е вид., доп. і перероб. К.: ЦУЛ, 2010. 510 с.
8. Черненко Л.В. Управління дебіторською заборгованістю в аграрних підприємствах: дис. ... к.е.н.: 08.00.04. К., 2007. 241 с.
9. Бланк И.А. Управление активами и капиталом. К.: Ника-Центр, Эльга. 2003. 448 с.
10. Федорченко О.Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості): автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Київ, 2009. 23 с
11. Сурніна К.С. Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Луганськ, 2002. 19 с.

12. Лігоненко Л.О., Новікова Н.М. Управління дебіторською заборгованістю підприємства: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 275 с.
13. Кияшко О.М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09. Київ, 2011. 21 с.
14. Грабова Н.М., Добровский В.Н. Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях: учебное пособие для студентов вузов; под ред. Н.В. Кужельного. К.: А.С.К., 2004. 320 с
15. Міжнародний стандарт фінансової звітності №7 «Фінансові інструменти URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_007 (дата звернення: 01.07.2023)
16. МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 02.07.2023р.)
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» від 08.10.1999 р. № 237 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.06.2023).
18. П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.01 № 559. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 30.06.2023р.)
19. Бутко Н.В., Погрібняк В.В. Організація обліку дебіторської заборгованості в управлінні підприємством. *Молодий вчений*. 2020. №12. С. 110 – 114
20. Білик М.Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. *Фінанси України*. 2003. №12. С. 24 – 36
21. Кобилянська О.І. Фінансовий облік: підручник. К. Знання. 2004. 473 с.
22. Івченко Л. В., Ходзицька В. В. Інтерпретація дебіторської заборгованості за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 1. С. 256-262

23. Назарова І.Я. Аналіз методів оцінки активів, зобов'язань та капіталу при реорганізації підприємств. *Економічний аналіз. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету*. Тернопіль. ТНЕУ. 2013. Том 14. С. 214 – 220
24. Цегельник Н. І. Оцінка дебіторської заборгованості в системі розрахунків із покупцями підприємств. *Агросвіт*. 2013. №6. С. 51 – 55
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013/page (дата звернення: 28.06.2023).
26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_029 (дата звернення: 28.06.2023).
27. Кравець І.П., Миколаус Д.П., Квасніцька В.П. Напрями вдосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування» 11-12 травня 2017 р. (ТНТУ ім. І. Пулюя, м. Тернопіль)*. С.91 – 93.
28. Кундря-Висоцька О.П., Москаленко О.В., Сулима М.О. Організація бухгалтерського обліку : навч. посібник. Київ : УБС НБУ, 2015. 298 с.
29. Організація бухгалтерського обліку : навчальний посібник / За ред. В.С. Леня. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 696 с.
30. Закревська О.Ю. Організація бухгалтерського обліку поточної дебіторської заборгованості підприємства торгівлі. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 20. С. 103–106
31. П(С)БО 14 «Оренда», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 № 181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (дата звернення 30.06.2023р.)
32. П(С)БО 17 «Податок на прибуток», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 № 353. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text> (дата звернення 30.06.2023р.)

33. П(С)БО 18 «Будівельні контракти», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001 № 205. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text> (дата звернення 30.06.2023р.)

34. П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 № 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text> (дата звернення 30.06.2023р.)

35. Фінансові інструменти: Міжнародний стандарт фінансової звітності 9. URL: <https://news.dtki.ua/accounting/internationalstandarts/46678> (дата звернення: 26.06.2023).

36. МСБО 16 «Основні засоби». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/929_014(дата звернення: 26.06.2023)

37. МСБО 18 «Дохід». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text(дата звернення: 26.06.2023)

38. Положення Міністерства фінансів України від 24.05.95 року № 88. URL:: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення 25.06.2023р.)

39. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій від 30.11.99 р. № 291: URL: <http://www.buhoblik.org.ua> (дата звернення 25.06.2023р.)

40. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України від 17.06.2004 р. № 280. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-04>(дата звернення 25.06.2023р.)

41. Сидоренко О., Клименко Т., Гливенко В. Окремі аспекти обліку дебіторської заборгованості та резерву сумнівних боргів. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. №3. С. 201–212.

42. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 03.11.2020 № 304. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення 25.06.2023р.)
43. Вітренко О. В., Катранжи Л. Л., Придятько Е. М. Організація обліку дебіторської заборгованості в системі управління ризиками. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Випуск 34. С. 35 – 42
44. Мамонтова Н. А., Корнійчук Т. С. Особливості обліку дебіторської заборгованості за національними і міжнародними стандартами. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал*. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2021. № 21(49). С. 115–119.
45. Яременко Л.М., Макаруч І.М. Особливості формування облікової інформації в управлінні дебіторською заборгованістю. URL: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua/bitstream/handle> (дата звернення 30.06.2023р.)
46. Поліщук О.М., Бобко В.В., Мельник В.В. Обліково-аналітичне забезпечення розрахунків із дебіторами. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 50. С. 275 - 279
47. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення 30.06.2023р.)
48. Олійник С. О. Шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості. *Журнал науковий огляд*. 2018. №5. URL:<https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1559> (дата звернення 30.06.2023р.)
49. Мулик Т.О., Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 146–160.

50. Бондарчук Н.В., Тімашова А.М. Модель аналізу дебіторської заборгованості: основні показники. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3 (2). С. 170—177.
51. Пастернак М.М. Методика аналізу дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 681–686.
52. Мулик Т.О. Аналітичне забезпечення дебіторської заборгованості в системі управління підприємства. *Агросвіт*. 2022. №9 – 10. С. 69 - 78
53. Міщук Є. В., Сідорова І. І. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 54 - 57
54. Кононенко Л.В., Сисоліна Н.П. Юрченко О.В. Управління дебіторською заборгованістю: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 104–109
55. Колісник О.П. Теоретичні та практичні аспекти обліку і аналізу дебіторської заборгованості у сфері інформації та телекомунікацій. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics"*. 2019. № 15. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua> (дата звернення: 08.08.2023).
56. Яременко Л.М. Формування обліково-аналітичної інформації в управлінні дебіторською заборгованістю підприємства. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів*. 2017. Вип. 32/1. С. 123–130.
57. Булат Г.В., Гуменюк А.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості та напрями удосконалення управління нею. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 1. С. 222–226
58. Демченко Т.А., Слатвінський М.А. Значення проведення аналізу дебіторської заборгованості в діяльності підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва* : Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 27 листопада 2020 року). Харків: ХНАДУ. 2020. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua> (дата звернення: 17.08.2023).

59. Степаненко О.І., Дубовик М.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості, її вплив на фінансовий стан та ділову активність підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Випуск 2. С. 116 – 125
60. Томчук О.Ф., Сидоренко І.М. Методика проведення аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. *Фінанси, облік, банки*. 2019. № 1 (24). С. 94—101.
61. Мулик Т.О., Федоришина Л.І. Організація аналітичної роботи в сільськогосподарських підприємствах: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2020. 236 с.
62. Паянок, Т. М. Система внутрішнього контролю дебіторської заборгованості: напрями вдосконалення. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. №1(42). С. 58–63.
63. Пугаченко О., Зарудна Н. Внутрішній контроль порядку відображення в обліку дебіторської заборгованості. *Економіка та суспільство*. 2022. №37. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-73> (дата звернення 25.08.2023р.)
64. Калінеску Т.В., Павленко І.В. Вдосконалення обліку та аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємствах. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 26. С. 369 – 377
65. Акімова Н. С., Топоркова О. В. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості. *Бізнес Інформ*. 2017. № 11. С. 312–317.
66. Чакалова Н. С. Розробка робочих документів для проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на промислових підприємствах. *Агросвіт*. 2018. № 22. С. 81–90.
67. Савченко А.М., Паянок Т.М. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. *Економіст*. 2017. № 3. С. 27–32.

68. Барановська Т.В., Ковальчук В.В. Обліково-контрольне забезпечення управління розрахунками з покупцями. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. № 3 (41). С. 3–12
69. Димченко О.В., Рудаченко О.О., Мозговий Є.В. Моделювання дебіторської заборгованості підприємств теплопостачання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 12(2). С. 28-33
70. Вареник В.М., Золотаренко Ю.В. Прогнозування дебіторської заборгованості підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 26. С. 83 – 89.
71. Пилипенко К.А. Управління розрахунковими операціями в системі обліку підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 1 (47). С. 134 – 139.
72. Кравченко О.В., Кобець Т. О. Організація обліку дебіторської заборгованості та шляхи її вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. С. 1 – 6
73. Степаненко О.І. Дебіторська заборгованість в системі бухгалтерського обліку: класифікація, оцінка, порядок визнання. *Київ*. 2021. С. 134 – 139.
74. Лисак О.П., Гудзенко Н.М. Дебіторська заборгованість: умови виникнення, визнання, відображення в обліку. *Причорноморські економічні студії*. 2019. №48 -3. С. 154 – 159.
75. Ягольницький О.А., Федоренко Н.С. Облік дебіторської заборгованості за вітчизняною та міжнародною практикою. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 31. С. 780 – 786
76. Кореляційний та регресійний аналізи. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/> (дата звернення 16.08.2023).
77. Назаренко О.В., Лукаш Т.В. Формування окремих компонент облікової політики підприємства щодо дебіторської заборгованості. *Агросвіт*. 2021. №12. С. 15 – 21.